

SPOROČILO ZA MEDIJE

MAREC: MESEC BOJA PROTI RAKU DEBELEGA ČREVEESA IN DANKE

Ravne na Koroškem, 1.3.2017 – Marec je mednarodni mesec boja proti raku debelega črevesa in danke, mesec, ko opozarjamo na pomen preprečevanja ter zgodnjega odkrivanja te vrste raka. Program Svit, ki ga vodi Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ), je osnovan za zgodnje odkrivanje predrakavih sprememb in zgodnejših oblik raka na debelem črevesu in danki. Zaradi delovanja Programa Svit je bilo po letu 2009 odkritih več primerov raka debelega črevesa in danke v zgodnjem stadiju, ko je zdravljenje v večini primerov zelo uspešno ali pa so odkrite predrakave spremembe in se lahko nastanek raka celo prepreči. V lanskem letu smo tudi na Koroškem povečali odzivnost v Program Svit.

RAK DEBELEGA ČREVEESA IN DANKE

S podaljševanjem življenjske dobe se povečuje tudi incidenca raka. Poleg starosti na pojavnost raka vplivajo še številni drugi dejavniki, kot so življenjski slog, genetika itn.

Rak debelega črevesa in danke je v Sloveniji tretja najpogostejša oblika raka pri obeh spolih skupaj. Letno za to obliko raka zbolijo okoli 1400 ljudi, več kot 700 pa jih umre (Register raka RS, 2013). Ozdravljiv je, če ga odkrijemo dovolj zgodaj, kar je mogoče le s presejanjem, saj zgodnja oblika najpogosteje ne kaže nobenih znakov.

Preventiva – presejalni program Svit

Za preventivo lahko največ storimo sami z zdravim življenjskim slogom (redna telesna aktivnost, zdrav način prehranjevanja, izogibanje kajenju in prekomerni uporabi alkohola) ter udeleževanjem v preventivnih zdravstvenih programih. V Sloveniji od leta 2009 z namenom zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb in raka na debelem črevesu in danki deluje presejalni Program Svit, ki na presejanje vabi vse osebe, stare med 50 in 74 let.

Stanje na Koroškem

Po podatkih Registra raka RS je v Sloveniji v letu 2013 za rakom debelega črevesa in danke zbolelo 1377 oseb (66,9/100.000 prebivalcev), na Koroškem pa 47 oseb (65,3/100.000 prebivalcev). Podobno kot na ravni države tudi v regiji po letu 2010 beležimo upad incidence za to vrsto raka, kar bi lahko pripisali tudi uspešnemu delovanju Programa Svit.

V letu 2016 se je na vabilo Programa Svit v Sloveniji v povprečju odzvalo 64,28 % (leta 2015 – 59,67%), na Koroškem pa 64,74 % povabljenih (leta 2015 – 60,31 %). Tudi letos so se tako na ravni države kot tudi regije na vabilo bolje odzivale ženske, razlika je znašala slabih 10 %. Najvišja odzivnost v regiji je bila tokrat v občini Mislinja (67,87 %), najnižja pa v občini Ribnica na Pohorju (51,55 %).

Za povečanje odzivnosti v Program Svit je potrebno kontinuirano osveščanje javnosti. V ta namen so bile na Koroškem v preteklih letih s strani NIJZ OE Ravne, zdravstveno-vzgojnih centrov in nevladnih organizacij izvedene številne promocijske aktivnosti (organizacija Svitovih dogodkov, sodelovanje z lokalnimi skupnostmi, osveščanje splošne populacije preko lokalnih glasil).

V vseh zdravstvenih domovih na Koroškem v okviru zdravstveno-vzgojnih centrov delujejo **Svitove kontaktne točke za pomoč uporabnikom**, prav tako organizirajo različne preventivno-promocijske aktivnosti v lokalnih skupnostih, tudi s pomočjo napihljivega modela debelega črevesa.

K udeležbi v Program Svit ciljno populacijo spodbuja tudi **Svitov ambasador** g. Jože Pratnekar, ki s svojo osebno izkušnjo mnoge opogumi, da premagajo strah in se odzovejo na vabilo.

Več informacij o programu Svit na spletni strani <http://www.program-svit.si/>

Viri podatkov

Nacionalni inštitut za javno zdravje, Center za upravljanje programov preventive in krepitev zdravja
Register raka RS <http://www.slora.si/register-raka-rs> (23.2.2017)

Dodatne informacije:

Nacionalni inštitut za javno zdravje OE Ravne

Neda Hudopisk, dr. med., spec. neda.hudopisk@nijz.si